

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ČINNOST ANTIKONFLIKTNÍCH TÝMŮ POLICIE
ČR POD JEDNOTNÝM VELENÍM V RÁMCI
BEZPEČNOSTNÍHO OPATŘENÍ**

Autor práce: Ondřej Zeman, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Vedoucí práce: Ing. Lenka Brehovská, Ph.D

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Ing. Lence Brehovské Ph.D, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

Zeman, O. *Činnost antikonfliktních týmů Policie ČR pod jednotným velením v rámci bezpečnostního opatření, bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú. 2017. 50 s. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lenka Brehovská, Ph.D

Klíčová slova: Antikonfliktní tým, bezpečnostní opatření, komunikace, jednotné velení, divácké násilí

Bakalářská práce pojednává o vzniku a vývoji antikonfliktních týmů. O jejich důležitosti při bezpečnostních opatřeních v rámci jednotného velení. Také poukazuje na práci Policie ČR jako celku, právě při bezpečnostních opatřeních. V současné době se snaží být institucí s lidskou tváří, která je blíže občanovi. Proto je třeba věnovat větší pozornost prevenci před represí. Je lépe problémům předcházet než je následně řešit.

Bohužel prevence je neměřitelná veličina, kdy se její dopad projevuje postupně. V práci bylo využito možnosti SWOT analýzy rizik činnosti týmů a také bylo přistoupeno ke kvalitativnímu výzkumu formou řízených rozhovorů. Zájmem bakalářské práce je poukázat na vnímání činnosti antikonfliktních týmů jak ze strany velitelů výše zmiňovaných bezpečnostních opatření, tak i ze strany veřejnosti. V tomto podání bakalářské práce hlavně ze strany médií, která se bezpečnostních opatření účastní. Pro ucelenou představu o práci antikonfliktního týmu jsou v práci zakomponovány dvě bezpečnostní opatření a jejich vyhodnocení. Závěrem budou takto získané údaje představeny, vzájemně komparovány a vyhodnoceny.

ABSTRACT

Zeman, O. *The Activities of the Czech Police Anti-conflict Teams Under Unified Command Within the Security Measures, The Bachelor Thesis*. České Budějovice : České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2017. 50 p. Supervisor : Ing. Lenka Brehovská, Ph.D.

Key words: Anti-conflict team, security measures, communications, unified command, spectator violence

This bachelor thesis discusses the origin and development of anti-conflict teams. Their importance in security measures under a single command. Also highlights the work of the Police of the Czech Republic as a whole, just when security measures. Currently he is trying to be an institution with a human face that is closer to the citizen. Therefore, it is necessary to pay more attention to the prevention of repression. It is better to prevent problems than to solve them subsequently.

However, prevention is immeasurable value when its impact manifests itself gradually. The work was used options SWOT analysis of risks and operations teams have been taken to a qualitative research through structured interviews. Interest of the thesis is to highlight the activities of anti-conflict teams perception of both the commanders of the above mentioned security measures, as well as from the public. The submission of the thesis mainly from the media that the security measures involved. For a comprehensive picture of the work of anti-conflict team are incorporated in the work of two security measures and their evaluation. Finally, will the data it presents, compares with each other and evaluated.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Vývoj AKT v průběhu let v grafickém znázornění.....	11
3 Přehled akcí, na které je AKT veleno	12
4 Pojem divácké násilí	13
5 Antikonfliktní týmy Policie České republiky	13
5.2 Myšlenka AKT.....	14
5.3 Kdo je člen AKT	14
5.4 Působnost člena AKT	15
6 Low profile policing.....	16
7 Hard profile policing.....	16
8 Spouštěče diváckého násilí	16
9 Činnost AKT v rámci opatření.....	17
9.1. Monitoring prostředí.....	17
9.2 Diferencované navázání kontaktu	17
9.3 Tipování problémových osob	18
10 Komunikace jako eliminace konfliktu	18
10.1 Komunikace verbální.....	18
10.2 Komunikace nonverbální.....	20
11 Navázání komunikace v prostředí náchylném pro divácké násilí.....	23
11.1 Oslovení.....	24
11.2 Předání obsahu sdělení.....	24
11.3 Nevhodné oslovení	25
12 Rozdíl mezi jednáním AKT a krizovým vyjednáváním	26
12.1 Komunikace ve smyslu AKT.....	26
12.2 Krizové vyjednávání	26
13 Řízené rozhovory	27

13.1	Pohled médií na činnost AKT	27
13.1.1	Shrnutí strukturovaných rozhovorů ze strany médií	27
13.2	Pohled velitelů bezpečnostních opatření	28
13.1.2	Shrnutí odpovědí velitelů bezpečnostního opatření	28
14	SWOT Analýza	29
14.1	Silné stránky AKT	30
14.2	Slabé stránky AKT	31
14.3	Příležitosti	32
14.4	Hrozby	33
14.5	Vyhodnocení SWOT Analýzy	35
15	Případové studie a jejich rozbor	36
15.1	Opatření 1. Máj Brno v roce 2011	36
15.2	Opatření Svitavy 2012	38
	Závěr	43
	Seznam použitých zdrojů	45
	Seznam zkratk	48
	Seznam tabulek, obrázků a grafů	49
	Přílohy	50

Úvod

Rozhodnutí, které mne vedlo k volbě tématu bakalářské práce, byla skutečnost, že se sám pohybuji v rizikovém prostředí sportovních fanoušků, demonstrantů, sympatizantů různých politických hnutí či extrémistů. Dalším důvodem volby tématu bylo a stále je mé zařazení u Policie ČR¹, u které jsem současně členem Antikonfliktního týmu² Krajského ředitelství Policie Pardubického kraje. Touto formou chci činnost Antikonfliktního týmu přiblížit nejen odborné veřejnosti, protože právě pocit bezpečí u veřejnosti v průběhu bezpečnostního opatření je to, k čemu bychom se rádi přiblížili. Už jen heslo antikonfliktního týmu, které zní "Verbum non arma" vyzývá k preventivní činnosti formou komunikace. V překladu znamená – *slovem místo zbraně*.

Bakalářská práce je zaměřena na fenomén dnešní doby, který se projevuje při různých kulturních, společenských, ale hlavně sportovních utkáních. Jedná se o divácké násilí, či o jiné rizikové situace v místech s koncentrací většího počtu osob. V rámci tohoto fenoménu byla vytvořena skupina osob, která se zabývá eliminací těchto rizik. Tyto rizika jsou snižována přínosnou komunikací s účastníky kulturních, sportovních i jiných akcí. Tato komunikace se netýká účelově jen účastníků té, či které akce, ale i nezúčastněných osob, kterým se poskytují informace různé váhy. Faktem zůstává, že pro veřejnost laickou i odbornou je dostatek informací stěžejní pro pochopení celé situace na místě. Dále proto, aby bylo vysvětleno počínání státních bezpečnostních složek – zodpovídají se otázky proč a z jakého důvodu se děje právě to, či ono. A také se zmiňuje právní charakter celého opatření. Tyto relevantní informace mají charakter právě eliminace možného konfliktního jednání.

Tyto osoby, které jsou zařazeny v Antikonfliktních týmech Policie České republiky – dále AKT PČR. Členové AKT PČR jsou součástí pořádkových jednotek Policie České republiky a vždy se jedná o policisty. V době, kdy jsou veleni na opatření za člena AKT PČR, se musí jejich přístup vůči osobám změnit. Změna nastává ve způsobu řešení zjištěného protiprávního jednání.

¹ Policie České republiky vznikla 15. července 1991 na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

² Antikonfliktní týmy postupně vznikaly od roku 2006 v rámci PČR, jejich činnost následně upravuje závazný pokyn policejního prezidenta č. 10/2009.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je přestavit činnost AKT týmů a také řešit otázku účinnosti použití při bezpečnostních opatřeních. Problémem tohoto hodnocení bylo subjektivní hodnocení dotazovaných osob a také fakt, že tato činnost se nedá zařadit do výkonnostních grafů a podobně. Proto jsem zvolil formu kvalitativních rozhovorů. Rozhovory byly vedeny jak s veliteli opatření ze strany Policie ČR, tak jsem oslovil i novináře, kteří se takovýchto událostí účastnili. Názor obou stran byl prospěšný na dvou úrovních činnosti. Jednak se velitelé opatření dozví jaký obrázek má PČR v současné době na veřejnosti a jak ji novináři prezentují. Druhá úroveň této činnosti byl v tom, že se novinářům přiblíží činnost AKT. Částečně bylo poukázáno na celorepublikový historický vývoj AKT.

V další části bakalářské práce se věnuji dvěma případovým studiím, které na názorných příkladech ukazují prospěšnou činnost antikonfliktního týmu. Tyto studie se zakládají na reálných bezpečnostních opatřeních. Opatření byla vybrána z důvodu, že jsem se obou účastnil jako člen Antikonfliktního týmu (Dále jen AKT).

V neposlední řadě jsem se dotazoval na názor médií na činnost AKT. Zajímalo mne z toho důvodu, že média jsou vůči práci policie ČR velmi kritická. Odpovědi na své dotazy jsem zobecnil v třetí části své bakalářské práce.

Dotazy pro média:

- 1) Víte, jaká je náplň práce člena AKT týmu při bezpečnostních opatřeních?
- 2) Jak vnímáte činnost Antikonfliktních týmů PČR při bezpečnostních opatřeních, které jsou ze strany PČR organizovány?
- 3) Domníváte se, že je tato činnost prospěšná. Pokud ano, jakým způsobem? Jaký přínos v tom spatřujete?
- 4) Vnímáte současnou PČR jako organizaci, která se věnuje prevenci více, než represí? Plní podle Vás trend dnešní doby a ukazuje tzv. vlídnou tvář?
- 5) Účastnil(a) jste se nějakým způsobem bezpečnostního opatření na demonstraci či doprovodu fanoušků a byl(a) jste v kontaktu s členy AKT? Jak na Vás tyto lidé působili?

Vzhledem k tomu, že se v práci zabývám činností AKT pod jednotným velením, oslovil jsem i velitele opatření s několika dotazy.

Dotazy pro velitele opatření:

- 1) Co bylo podle Vás spouštěčem pro vytvoření AKT v rámci PČR. Ve společnosti se hovoří hlavně o událostech v rámci Czech Teku³. Máte stejný či podobný názor?
- 2) Jak vnímáte použití AKT při bezpečnostních opatřeních. Co to pro Vás jako pro velitele přináší za výhody či za rizika?
- 3) Z Vašeho pohledu je smysluplné AKT využívat při bezpečnostních opatřeních?
- 4) Jak vnímáte nároky na velitele bezpečnostního opatření? Zákon č. 273/2008Sb. hovoří v § 59 o zákrocích pod jednotným velením, ale dále to nerozvíjí. Této problematice se věnuje pouze metodický pokyn č. 10/2009 a zákon č. 84/1990 Sb o právu shromažďovacím.
- 5) Domníváte se, že současná legislativa je dostatečná?

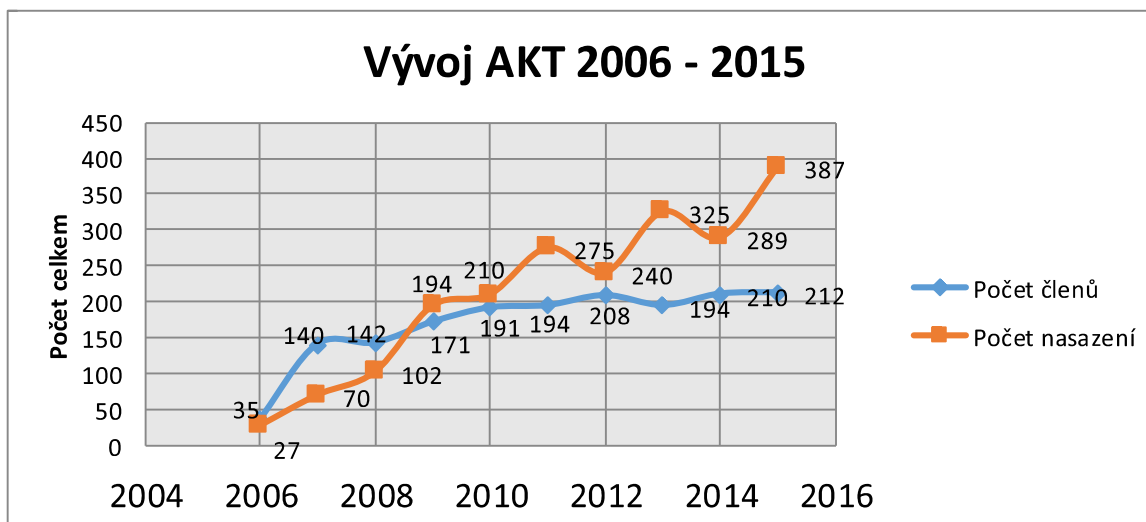
V závěru své bakalářské práce jsem zhodnotil prospěšnost činnosti AKT i míru rizik, která s sebou tato činnost přináší. Vzhledem k tomu, že se jedná ve své podstatě o preventivní činnost, nelze tedy její účinky měřit, vážit či jinak číselně zkoumat a zobrazit v grafech. Lze však graficky znázornit četnost a různost opatření, kterých se AKT účastní a také lze tuto činnost posoudit SWOT⁴ analýzou rizik. Tato analýza poukázala na silné a slabé stránky výše uvedené činnosti. Také se dotkla příležitostí a hrozeb, které se takového týmu a jeho činnosti dotýkají.

³ Czechtek = největší festival free-techno hudby v České republice, konaný od roku 1994.

⁴ SWOT – analýza rizik je používána jako situační analýza v rámci strategického řízení.

2 Vývoj AKT v průběhu let v grafickém znázornění

Obr. 1: Vývoj počtu členů AKT a jejich nasazení od r. 2006 do r. 2015.⁵

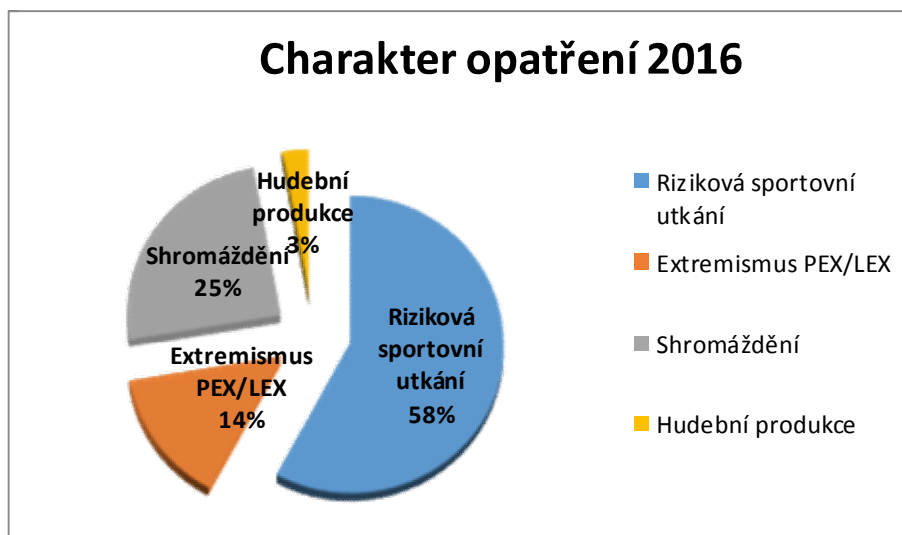

Jak je z tohoto grafického znázornění patrné (Obr. 1), tak se počet členů AKT celorepublikově téměř nemění již od roku 2010. Také je zde znázorněn počet nasazení (akcí), na které jsou týmy AKT PČR veleny. Jedná se o různé demonstrace, fotbalová či hokejová utkání a v neposlední řadě například bezpečnostní opatření při návštěvě prezidenta České republiky. Vzhledem k tomu, že týmy AKT přinášejí více výhod než rizik, jsou do těchto opatření veleni častěji. Velitelé si také v průběhu začleňování týmů AKT do bezpečnostního opatření začali uvědomovat skutečnost, že zde Policie ČR klade důraz na prevenci. Represe je až na druhém místě. Také se touto činností zlepšuje mediální obraz celé policie. V důsledku preventivní činnosti AKT týmů v řadách fanoušků či demonstrantů se předchází škodám na zdraví a majetku.

⁵ Prezentace Policejního prezidia – plk. Mgr. Martin Koryčanský.

3 Přehled akcí, na které je AKT veleno

Obr. 2: Různorodost nasazení AKT při bezpečnostních opatřeních v r. 2016.⁶

Problémem činnosti AKT je fakt, že je tak trochu neviditelná. Při pohledu z venčí členové budí dojem, že si pouze povídají, že to je vlastně takové odreagování od běžných povinností v rámci zařazení u PČR. Opak je však pravdou. Jak bylo uvedeno výše, vždy záleží na druhu komunikačního partnera⁷ a na tom, zda je ochoten vůbec nějakou komunikaci vést. Je velmi těžké hodnotit práci AKT týmu, protože na toto neexistují žádné měřitelné tabulky. Celková úspěšnost opatření se dá definovat v tom, že velitel opatření nemusel přistoupit k zákrokům pod jednotným velením a celkově nedošlo ke škodám na zdraví či na majetku.

⁶ Prezentace Policejního prezidia – plk. Mgr. Martin Koryčanský.

⁷ Psychologie a etika policejní práce, str. 9

4 Pojem divácké násilí

Divácké násilí jsou agresivní aktivity většinou spojené se sportovními utkáními, kdy jsou působený škody na zdraví a na majetku nebo jen narušují veřejný pořádek. Tyto zásahy do bezpečnosti se mohou projevit jak na utkání samotném, tak po cestě na něj či z něj. Divácké násilí jako takové, je bezpečnostní hrozbou pro místo, kde se utkání pořádá. Současná legislativa na toto téma reaguje zákonem č. 84/1990Sb⁸.

Základním znakem, vymezujícím projevy diváckého násilí⁹ je tak jednání víceméně ohraničené skupiny osob, jejíž hlavní sjednocující prvek tvoří příslušnost k určitému klubu či k reprezentaci určité země. S diváckým násilím bývají spjaty konkrétní formy protiprávního chování jako např. rasistické projevy, poškozování majetku či chování ohrožující ostatní osoby na stadionu i mimo něj, včetně např. hráčů nebo rozhodčích (rvačky, vrhání předmětů na hrací plochu, vstup na hrací plochu...). Divácké násilí proto není jednolitou problémovou aktivitou, ale spíše se jedná o souhrn více problematických jevů¹⁰. [Zpráva o situaci v oblasti diváckého násilí Praha 2010].

V České republice se tento fenomén vyskytuje zejména při fotbalových utkáních, ale není výjimkou při jiných akcích, kde je shromážděno větší množství osob, jako jsou různé povolené i nepovolené techno-párty – v minulosti CzechTek¹¹

5 Antikonfliktní týmy Policie České republiky

Agresivní chování vyvolalo určitou potřebu bezpečnosti nezúčastněných osob, ale také potřebu komunikace se všemi zúčastněnými. Ne jen divácké násilí vyvolalo potřebu vytvoření součásti Policie ČR, která nebude striktně represivní, ale bude ochotna komunikovat, radit a v prvé řadě diváckému a jinému násilí předcházet. Heslo AKT je postaveno na komunikaci a zní "Verbum non arma". Tedy slovem místo zbraně.

⁸ ČESKO. Zákon č. 84/1990Sb. Zákon o právu shromažďovacím. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 19., dostupné z WWW < <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-84> >

⁹ divácké násilí – Protiprávní jednání v souvislosti se sportovními utkáními či demonstracemi

¹⁰ Zpráva o situaci v oblasti diváckého násilí Praha 2010

¹¹ Czechtek = největší festival free-techno hudby v České republice, konaný od roku 1994.

5.2 Myšlenka AKT

Myšlenka AKT byla převzata ze Spolkové republiky Německo s tím, že byla vpravena do legislativy České republiky již v roce 2006. K této ideje se vyjádřil i bývalý ombudsman Otakar Motejl¹² (2006) ve své zprávě k zásahu Policie ČR při CzechTeku, kdy jako jeden z velikých nedostatků Policie ČR uvádí nedostatečnou komunikaci s účastníky a pak zejména s pořadateli tohoto podniku. Pokud by obě strany vzájemně komunikovaly, nemuselo by dojít k protiprávnímu jednání účastníků v takovém rozsahu.

Policejní zásah v rámci CzechTeku rozvířil celospolečenskou diskusi o úloze Policie České republiky v demokratické společnosti a tím významně přispěl k urychlení vzniku takzvaného antikonfliktního týmu (AKT), pro který heslo Policie ČR Pomáhat a chránit platí více než pro jakoukoliv jinou složku. V duchu filozofie AKT by mezi nejdůležitější vlastnosti každého jednotlivého člena tohoto týmu měla patřit především trpělivost, ochota naslouchat, schopnost komunikace a ovládání vlastních emocí ve vypjatých zvláště komunikačních situacích.

5.3 Kdo je člen AKT

Člen AKT je především policista, který se řídí zákonem o PČR č. 273/2008Sb.¹³, ale v situaci, kdy je velen do bezpečnostního opatření se musí jeho chování změnit. Změna nastává v řešení situace. Neřeší přestupkové jednání represivně, ale snaží se účelnou komunikací přimět osobu k tomu, aby svého protispolečenského či protiprávního jednání zanechala. Aktivně vyhledává rizikové osoby v davu. Navazuje s ní kontakt. Jakmile to okolnosti dovolí, předá do štábu velitele opatření, který následně rozhodne, jakým způsobem s takovým jedincem naloží.

¹² Veřejný ochránce práv, jehož posláním je chránit občany České republiky před jednáním úřadů a jiných institucí, pokud by bylo v rozporu s právem nebo demokratickými principy.

¹³ Policie České republiky vznikla 15. července 1991 na základě zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

5.4 Působnost člena AKT

(1) Antikonfliktní tým působí na území příslušného krajského ředitelství policie; vyžaduje-li to bezpečnostní situace, může působit i na jiných místech České republiky.

(2) Základním úkolem antikonfliktního týmu je transparentním způsobem prostřednictvím komunikace předcházet agresivnímu jednání osob při opatření; za tím účelem

a) se orientuje na stanovené cílové skupiny osob (sportovní fanoušky, sympatizanty extremistických hnutí apod.), na místní obyvatelstvo a na zástupce sdělovacích prostředků,

b) vysvětluje v rámci rozhovorů smysl a účel opatření a konkrétního postupu policie a v případě potřeby diskutuje s osobami i o blízkých oblastech problémů,

c) upozorňuje osoby dotčené opatřením na zákonné povinnosti policie v případě spáchání protiprávního jednání.

(3) Antikonfliktní tým je nasazován při opatření zejména tam, kde

a) lze obecně očekávat zesílenou potřebu komunikace mezi osobami a nasazenými policisty nebo mezi různými názorovými skupinami osob,

b) je nutno upozornit osoby dotčené opatřením na právní posouzení situace a na hranici vzniku protiprávního jednání,

c) nejsou konkrétní bezpečnostní opatření zcela pochopitelná pro veřejnost, které je třeba objasnit zákonnou roli policie, nebo transparentním postojem objasnit veřejnosti základní klidový postoj policie a její zákonné povinnosti v případě spáchání protiprávního jednání, včetně důvodů pro zákrok,

d) lze negativní skupinové dynamické procesy prolomit nasazením policistů antikonfliktního týmu.

(4) Při opatření je antikonfliktní tým postaven na roveň ostatním zúčastněným složkám policie (pořádkové jednotce, zásahové jednotce, apod.); policisté antikonfliktního týmu plní výhradně úkoly uložené tomuto týmu dle ZP PP č. 10/2009Sb.¹⁴ Antikonfliktní tým působí na území každého Krajského ředitelství Policie.

¹⁴ ZP PP č. 10/2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti.

6 Low profile policing

Současným trendem Policie ČR při opatřeních je použití tzv. Low profile policingu¹⁵. Jedná se o mírnější opatření ze strany Policie ČR proti fanouškům, účastníkům demonstrací, apod. Je to strategie minimálního prezentování síly na veřejnosti a dalo by se říci, že Policie ČR v těchto případech ukazuje svou mírnou tvář. Je to vstřícný a nerepresivní postoj Policie ČR.

7 Hard profile policing

Hard profile policing¹⁶ je opakem výše uvedeného Low profile policingu, kdy druhá strana odmítne vstřícné jednání Policie ČR. Není ochotna se domluvit, a hrozí zde ve zvýšené míře narušování veřejného pořádku, ničení majetku v neposlední řadě ublížení na zdraví zúčastněných i nezúčastněných osob.

8 Spouštěče diváckého násilí

Různorodá skladba zpravidla fotbalových diváků nese s sebou i hodnotově zakotvenou různost motivů, očekávání a reakcí divácké účasti. Tato skutečnost již sama o sobě zakládá možnosti konfliktů, vyplývajících zpravidla z nezvládnutí postojů k samotné hře či z existence názorových neshod¹⁷. [Sociální Patologie – Blahoslav Kraus str. 20]. Můžeme zde pozorovat dva typy vzniku těchto konfliktů:

- 1) intrapsychické – vznikají z rozdílu dění v utkání a očekávání fanoušků a jejich výsledkem může být podrážděnost či dokonce agrese – vznik diváckého násilí
- 2) interpersonální – jak z názvu konflikt vzniká mezi osobami samotnými nebo skupinami osob a to z důvodu rozdílu názorů, postojů či zájmů.

Společným jmenovatelem diváckého násilí je potřeba ventilovat agresi navenek vůči objektu, osobám či dokonce Policii ČR. Tato agrese se projevuje výrazným záměrem někomu ublížit. Dalším jmenovatelem diváckého násilí je nezvládnutá agrese jedince, která se následně přenesla do davu fanoušků. Významným hráči na poli

¹⁵ Low profile policing – dozorování hladkého průběhu demonstrace či shromáždění bez viditelného doprovodu pořádkových jednotek. Je zde prostor pro komunikaci.

¹⁶ Hard profile policing – viditelné použití hrozby síly za pomoci pořádkových jednotek. V tomto prostředí již není prostor pro komunikaci.

¹⁷ KRAUS, Blahoslav a Jolana HRONCOVÁ. *Sociální patologie*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. ISBN 978-80-7435-080-1.

diváckého násilí je anonymita aktérů. I když v současné době je tato skutečnost řešena legislativně. ^{18, 19}.].

Anonymita aktéru také přispívá ke zvýšené míře agresivity v davu. Osoba ve shluku osob nabývá dojmu, že je nepostižitelná. Jedná se o určitou formu kolektivního chování a odosobnění jedince, který má společný zájem se skupinou stejně smýšlejících osob.²⁰

9 Činnost AKT v rámci opatření

9.1 Monitoring prostředí

Jedním ze základních úkolů AK týmů je monitoring prostředí, ve kterém se bude jeho následná činnost odehrávat. Vzhledem k akci, která se bude konat, je dobré znát trasy přesunu fanoušků či pochodu demonstrace. Vědět kdo proti komu hraje. Kdy se otevírá stadion a za jakých podmínek bude či nebude osoba vpuštěna. Tyto informace je nutné získat ještě před zahájením opatření. AK týmy Policie ČR nefungují pod jednotným velením jako represivní složka Policie ČR, ale dalo by se s jistou nadsázkou říci, že tvoří informační servis jak pro osoby přímo zainteresované na opatření, tak i pro osoby náhodně okolo jdoucí.

9.2 Diferencované navázání kontaktu

Diferencovaným přístupem k občanům, chcete-li k účastníkům různých demonstrací, sportovních utkání i nezúčastněných osob se předpokládá, že budeme volit různé taktiky jednání, přiměřeného chování a odpovídajících prostředků komunikace v souvislosti s psychologií davu. Musíme volit a akceptovat etnické a socio-kulturní zvláštnosti, zvážit a poznat motivační hlediska chování jedince či celé skupiny a dávat pozor na situační kontext celého dění, ve kterém komunikaci vedeme. Jedním z limitujících hledisek takového přístupu, bude případná míra porušení zákona. Musíme stále myslet na to, že v takovéto situaci vystupujeme jako člen AKT a méně závažné porušení zákona neřešíme osobně. To však neznamená, že se k protiprávnímu jednání točíme zády.

¹⁸ ČESKO. Zákon č. 84/1990Sb. Zákon o právu shromažďovacím. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1990, částka 19., dostupné z WWW :< <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-84>>

¹⁹ zákon č. 200/1990Sb., ve znění pozdějších předpisů a novel o přestupcích.

²⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, s.9

9.3 Tipování problémových osob

Další činností AKT Policie ČR je tipování osob v rámci davu, které by mohly vyvolat davovou psychózu. Tyto osoby jsou známy již z minulosti jako tzv. startéři nebo se jedná o osoby přenášející pyrotechniku, osoby nadměrně opilé či ovlivněné jinou látkou. Tyto osoby jsou označeny a informace předána veliteli opatření, který následně rozhodne, jak se s těmito osobami naloží. Ve většině případů je volen pouze monitoring těchto osob. V případě jejich rizikového chování uvnitř davu se volí varianta eliminace hrozby. Jedinec vyzývající k protiprávnímu jednání je za pomoci těžkooděnců nebo členů SKPV PČR²¹ vytáhnut z davu a podrobí se kontrole totožnosti, která je dána zákonem o Policii České republiky č. 273/2008Sb.²² Členové AK týmů se do této činnosti při bezpečnostním opatření pod jednotným velením neangažují. Tato činnost jim nepřísluší v žádném rozsahu, i když jindy vystupují jako policisté.

10 Komunikace jako eliminace konfliktu

10.1 Komunikace verbální

Komunikace slovem je pro nás běžnou. Řeč používáme od chvíle, kdy se naučíme mluvit do skonu našeho života. To jak zvolíme slova se pak odrazí na naši komunikaci s komunikačním partnerem. Můžeme buď vyhrotit situaci do konfliktu, což je nežádoucí nebo celou situaci uklidnit.

Z pohledu Antikonfliktního týmu to znamená, že pokud bude naše komunikace úspěšná, nebude se muset přistoupit k použití síly. Vyřešená konfliktní situace slovem pak zvyšuje kredit u občanů vůči Policii ČR. Problémem ve verbální komunikaci je jazyková bariéra. V multikulturní společnosti jako je ta naše, je mnoho národů, a tím i mnoho různých jazyků. Určitě nejsme schopni obsáhnout všechny cizí jazyky, se kterými se můžeme v rámci naší činnosti setkat. Vzhledem k tomu, že žijeme ve střední Evropě, máme blízko k jazyku anglickému, německému a v současné době se velmi často setkáváme s polštinou, ukrajinštinou či ruštinou. Není neobvyklé, že se příslušníci cizích států ptají na informace svým rodným jazykem, protože česky umí jen málo který z nich. Je ovšem pravdou, že ve většině případů lze jazykovou bariéru prolomit aspoň základní znalostí angličtiny či němčiny.

²¹ SKPV PČR – služba kriminální policie a vyšetřování podléhající zákonu č. 273/2008Sb. o Policii České republiky.

²² zák. č. 273/2008Sb. o Policii České republiky ve zn. posledních novel.

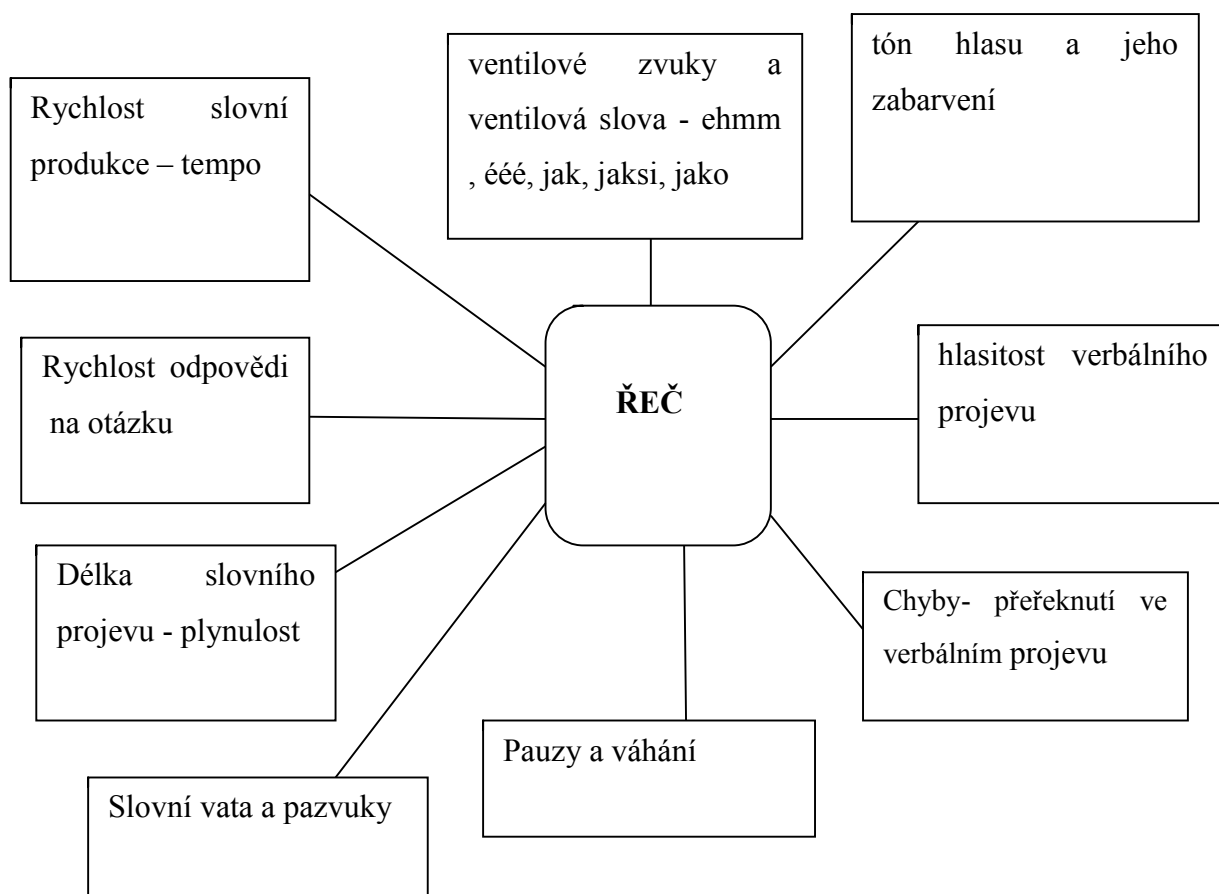
Zlomový okamžik komunikace nastává, když komunikační partneři nemohou najít takzvanou společnou třetí řeč, ve které si porozumí a jejich komunikace bude úspěšná. Jevem, který vždy doprovází komunikaci je paralingvistika. Ta je ovlivňována stávajícím rozpoštěním komunikačních partnerů. Do paralingvistiky²³ řadíme sílu užitého hlasu. Tón hlasu a jeho zabarvení. Rychlost a dynamiku mluveného slova. Tyto věci mohou velmi snadno prozradit náladu komunikujících protějšků a je třeba si těchto nápo věd všimati. Paralingvistika nám může přinést řadu důležitých informací o komunikačním partnerovi a nám následně úspěch v komunikaci, pokud budeme po této osobě či osobách požadovat porozumění.

Jednou z variant může být začít vysvětlovat, proč byla zvolena jiná trasa pochodu demonstrace, než bylo původně plánováno. Tato změna může vést buď k velmi konfliktní situaci anebo se vzájemně pochopíme a tím bude naše komunikace úspěšná. Pokud zazní v našem hlase emoce, jako je vztek, či nadřazenost, naše okolí toto dokáže velmi úspěšně rozlišit a tím si už v začátku vytváříme komunikační bariéru. Komunikační partner nám musí dobře rozumět a pochopit smysl sdělovaných slov. Tím, že dojde ke vzájemnému pochopení sdělované informace na obou stranách, dochází k eliminaci rizikového chování ze strany sportovních fanoušků, demonstrantů, ale i nezúčastněných osob.

Právě nezúčastněné osoby jsou velikým a špatně odhadnutelným rizikem při bezpečnostních opatřeních. Nikdo nechce, aby se dítě či maminka s kočárkem dostaly do davu rozvášněných fanoušků či demonstrantů a zde se plní AK týmy Policie ČR své úkoly a informují takové osoby o trasách, po kterých se dá nebezpečný úsek překonat nebo o čase, kdy a za jak dlouho bude možno tou či onou ulicí bezpečně projít a jak dlouho bude omezení běžného života občanů v zájmu eliminace rizik trvat

²³ Paralingvistika – věda o lidském hlasu a jeho významu při komunikaci.

Obr. 3: Zobrazení rozsahu verbální komunikace.²⁴

10.2 Komunikace nonverbální

Komunikace tělem je současná verbální komunikace a mnohdy si její přítomnost neuvědomujeme. Komunikujeme z velké části vzdáleností mezi komunikačními partnery. Tyto vzdálenosti se nazývají proxemika²⁵. To jak umíme, či neumíme využít proxemiku – tedy komunikační vzdálenost v praxi ukazují úspěchy v komunikaci s jedinci nebo s davem. Pro policistu či člena antikonfliktního týmu je podstatné vědět, jaký je jeho komunikační protějšek a dle toho volit komunikační vzdálenost.

Pro názornost rozdíl v komunikaci s Romským etnikem či fanoušky sportovního utkání bude právě v komunikační vzdálenosti. Například právě Romové mají svou komunikační vzdálenost velmi blízkou.

My už ji považujeme spíše za komunikační vzdálenost osobní. Proto je tak důležité pochopit a znát co můžeme od různých etnik či menšin očekávat, aby byla naše

²⁴ Zpracoval autor.

²⁵ Proxemika – komunikační vzdálenost mezi partnery

komunikace úspěšná a nevyvolávala zbytečné konflikty v situacích, které už tak mohou být vyhrocené.

Dalším projevem neverbální komunikace je mimika. Výraz tváře je též podstatný pro úspěšnou komunikaci s komunikačním partnerem. Náš výraz tváře umí vyjádřit mnoho, aniž bychom museli užít svou slovní zásobu. Můžeme vůči komunikačnímu partnerovi vysílat signál, že ano budeme spolu komunikovat. Jsem připraven vést konverzaci, či podat informace nebo se tento signál může otočit ve smyslu nemám zájem o jakoukoliv komunikaci. Tento negativní signál je nežádoucí u člena antikonfliktního týmu. Může se stát, že budeme vysílat tyto nežádoucí signály a pak naše komunikace nemůže být úspěšná a produktivní. Kdo by se také chtěl bavit s člověkem, který již na dálku beze slov říká, že nemá zájem o jakoukoliv komunikaci. Tyto neverbální projevy se dají do jisté míry ovlivnit tím, že si je budeme uvědomovat. Dalším faktorem, který může zasahovat do této komunikace je též psychická pohoda člena antikonfliktního týmu nebo policisty napříč celou hierarchií. Neverbální komunikaci lze porozumět jen v situačním kontextu. Tedy v čase a v místě kde ta či ona konkrétní komunikace probíhá. Musíme být opatrní v tom, jak "rozklíčujeme" neverbální komunikaci svého protějšku. Snažme se těmto velmi často nevědomým signálům porozumět a pochopit je. Usnadní nám tak naši činnost, když naše neverbální projevy budou korespondovat s tím, co říkáme.

Komunikace tělem je současně verbální komunikace a mnohdy si její přítomnost neuvědomujeme. Komunikujeme z velké části vzdáleností mezi komunikačními partnery. Tyto vzdálenosti se nazývají proxemika²⁶. To jak umíme, či neumíme využít proxemiku – tedy komunikační vzdálenost v praxi ukazují úspěchy v komunikaci s jedinci nebo s davem. Pro policistu či člena antikonfliktního týmu je podstatné vědět, jaký je jeho komunikační protějšek a dle toho volit komunikační vzdálenost²⁷.

Pro názornost rozdíl v komunikaci s Romským etnikem či fanoušky sportovního utkání bude právě v komunikační vzdálenosti. Například právě Romové mají svou komunikační vzdálenost velmi blízkou.

My už ji považujeme spíše za komunikační vzdálenost osobní. Proto je tak důležité pochopit a znát co můžeme od různých etnik či menšin očekávat, aby byla naše

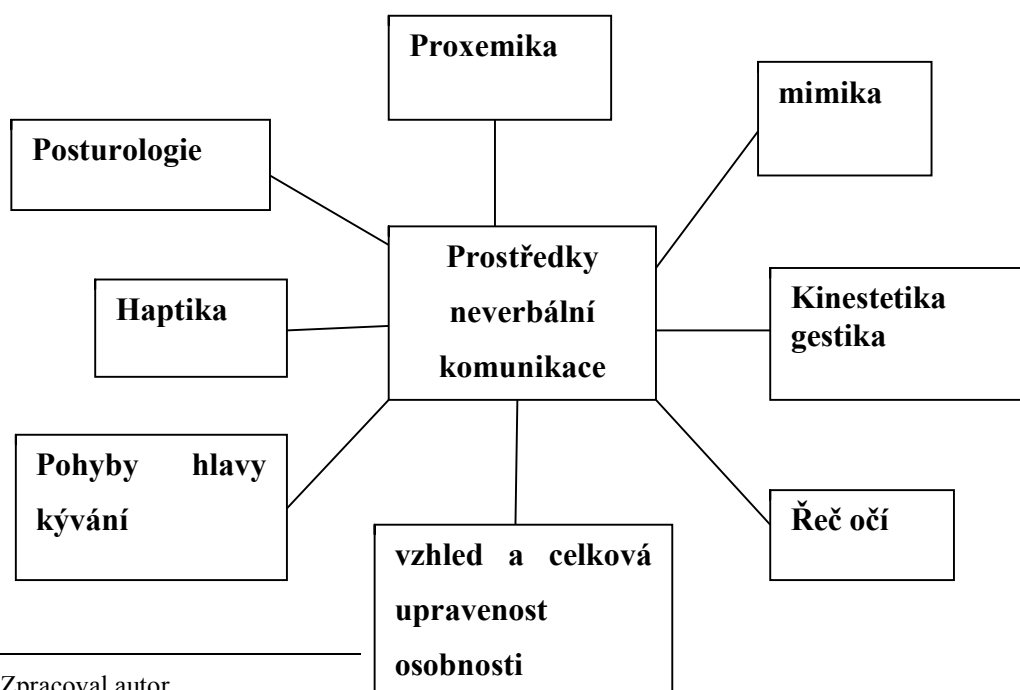
²⁶ proxemika – fyzická komunikační vzdálenost mezi komunikačními partnery

²⁷ JAKOUBKOVÁ BUDILOVÁ, Lenka a Tomáš HIRT. *Policista v multikulturním prostředí: informační manuál pro Policii ČR*. Praha: Člověk v tísni - společnost při ČT, 2005, 100 s. ISBN 80-903-5101-8.

komunikace úspěšná a nevyvolávala zbytečné konflikty v situacích, které už tak mohou být vyhrocené.

Dalším projevem neverbální komunikace je mimika. Výraz tváře je též podstatný pro úspěšnou komunikaci s komunikačním partnerem. Náš výraz tváře umí vyjádřit mnoho, aniž bychom museli užít svou slovní zásobu. Můžeme vůči komunikačnímu partnerovi vysílat signál, že ano budeme spolu komunikovat. Jsem připraven vést konverzaci, či podat informace nebo se tento signál může otočit ve smyslu nemám zájem o jakoukoliv komunikaci. Tento negativní signál je nežádoucí u člena antikonfliktního týmu. Může se stát, že budeme vysílat tyto nežádoucí signály a pak naše komunikace nemůže být úspěšná a produktivní. Kdo by se také chtěl bavit s člověkem, který již na dálku beze slov říká, že nemá zájem o jakoukoliv komunikaci. Tyto neverbální projevy se dají do jisté míry ovlivnit tím, že si je budeme uvědomovat. Dalším faktorem, který může zasahovat do této komunikace je též psychická pohoda člena antikonfliktního týmu nebo policisty napříč celou hierarchií. Neverbální komunikaci lze porozumět jen v situačním kontextu. Tedy v čase a v místě kde ta či ona konkrétní komunikace probíhá. Musíme být opatrní v tom, jak "rozklíčujeme" neverbální komunikaci svého protějšku. Snažme se těmto velmi často nevědomým signálům porozumět a pochopit je. Usnadní nám tak naši činnost, když naše neverbální projevy budou korespondovat s tím, co říkáme.

obr. 4 - znázornění nonverbální komunikace²⁸

²⁸ Zpracoval autor

11 Navázání komunikace v prostředí náchylném pro divácké násilí

Navázání komunikace v eskalujícím prostředí může být někdy velmi složité a těžké. A to z mnoha pohledů. Jedním z faktorů, které musíme vzít v potaz, pokud se zabýváme komunikační činností člena Antikonfliktního týmu je ten, že má omezenou možnost komunikačních prostředků. Je to proto, že komunikuje v prostředí, kde může používat komunikaci verbální a neverbální. Jiné komunikační kanály využít nelze. Možná s velkou nadsázkou lze využít komunikaci formou psaného slova. Tím, že jsou komunikační kanály takto silně omezeny je nutné se při navazování komunikace soustředit na to, co říkáme a jak to říkáme. Dalším omezením pro navázání komunikace v prostředí, které je výbušné a je zde možnost eskalace diváckého násilí, je znalost či neznalost cizího jazyka, ve kterém komunikace bude probíhat. Když odbouráme výše uvedené omezení, tak bychom se měli zaměřit na to, jak svou komunikační protistranu zaujmout, aby s námi vůbec komunikovat chtěla.

V terénu má člen Antikonfliktního týmu tu výhodu, že za dobu působnosti je obecně povědomí o tom, co je jeho činností a tedy se na něj lidé sami hojně obrací a navazují komunikaci se záměrem získání informací. Jsou i tací, kteří si jen chtějí takzvaně povídat a i to je součástí činnosti člena Antikonfliktního týmu.

Pokud je ovšem situace opačná, musíme protistranu zaujmout, využít veškeré dostupné prostředky, které se nám nabízí. Pokud je potřeba působit na mužskou část je vhodné pro komunikaci využít ženu a druhý z týmu (většinou muž), pak do hovoru aktivně nezasahuje, pokud to není nutné. Opačně by se postupovalo žen. Vždy je však nutné před zahájením komunikace posoudit, kdo a jak komunikaci zahájí. Na tomto rozhodnutí pak můžeme komunikaci vést úspěšně se všemi klady – tedy dosažení cíle, kterého jsme chtěli komunikací dosáhnout a nebo bude rozhodnutí mylné, a komunikace bude neúspěšná. Tedy nebude dosaženo požadovaného cíle.

11.1 Oslovení

Oslovení je zásadní část začátku navázání komunikace. Oslovením zjistíme, zda s námi chce protistrana komunikovat. Také zjistíme, zda se jedná o občana, se kterým se domluvíme v rodném jazyce nebo zda budeme případně potřebovat jazykovou pomoc. Pokud budu osobu oslovovat osobu jako člen Antikonfliktního týmu, již tím předávám sdělení protistraně, že budu předávat informace nebo budu komunikovat s určitým cílem. Oslovení komunikační protistrany bude podáno v neutrální formě. Oslovením nedáváme najevo své rozpoložení a náš vztah k určité situaci na místě. Oslovení bude slušné vůči všem osobám bez rozdílu. Už u oslovení vytváříme první dojem, kdy si o naší straně děláme vlastní úsudek a toto působení funguje i druhým směrem. V této chvíli se snažíme analyzovat vysílané signály, které nám protistrana vysílá, a na výsledku této vnitřní analýzy budeme vést následnou komunikaci.

Vysílané signály můžeme rozdělit do dvou skupin a jsou to signály pozitivní (klid, jistota, uvolněný postoj, úsměv, atd..) nebo signály negativní (neklid, zavřené pěsti, zadržávání hlasu, fistule, zamračený obličej, atd..). Signálů v obou skupinách je nepřeberné množství, ale jako člen AKT se setkávám se signály spíše negativními. Ne vždy jsou účastníci shromáždění nadšeni z přítomnosti policie na místě. V tuto chvíli je jedno jestli se jedná o policii uniformovanou či nikoliv.

11.2 Předání obsahu sdělení

Předání obsahu sdělení a deeskalace násilného chování je to, proč komunikaci s protistranou vedeme. Je to jedna ze zásadních činností člena antikonfliktního týmu. Je důležité svou protistranu zaujmout obsahem sdělení a také tím, jak toto sdělení budeme předávat, aby s námi chtěla protistrana jednat. Jako u každé jiné komunikace tak i u komunikace v prostředí fotbalových fanoušků či demonstrantů hraje roly nepřeberné množství faktorů, které tuto komunikaci ovlivňují (s kým je komunikace vedena, jestli se jedná o komunikaci direktivní nebo obsahovou, místo kde komunikace probíhá, vliv a ruchy okolí, atd...).

Obsah sdělení předáváme právě a jedině mluvenou řečí spojenou s neverbální komunikací, a proto musíme dávat pozor na zpětné vazby, kterých se nám od protistrany dostává. Předání obsahu sdělení tak, aby tomu protistrana porozuměla i obsahově, je účelem a cílem komunikace člena Antikonfliktního týmu. Při předávání

obsahu sdělení je vhodné nebýt direktivní, ale vstřícný a laskavý. Tato skutečnost pomáhá vyhnout se konfliktu s protistranou. Předávání obsahu sdělení direktivní formou by mělo za následek vyhocení situace a tomuto se jako člen Antikonfliktního týmu snažím vyhnout a sám je nerozdmýchávat. Cílem takové komunikace je tedy předat obsah sdělení své protistraně tak, aby obsahu plně porozuměla a chápala možné důsledky, které mohou nastat, pokud se nebude řídit doporučeními, které se při komunikaci dozví.

Činnost člena antikonfliktního týmu není a nemůže být direktivní – příkazová, protože pak by smysl celého Antikonfliktního týmu zanikl, a s protistranou by mohl hovořit uniformovaný policista, který je zvyklý dávat příkazy a udělovat sankce, pokud nejsou příkazy uposlechnuty.

11.3 Nevhodné oslovení

Nevhodným oslovením lze komunikaci s protistranou navázat, ale už od začátku této komunikace si můžeme vyrobit komplikaci pro komunikaci pozdější. Tímto nevhodným oslovením můžeme svou protistranu urazit nebo si snížíme svůj vlastní komunikační potenciál. Tím je myšleno, že si o nás může komunikační protistrana myslet, že jsme nevzdělaní, případně obhroublý. Toto smýšlení protistrany o naší osobě je kontraproduktivní, protože my potřebujeme s protistranou jednat a vytvářet komunikační vazby. Právě už u oslovení osoby, se kterou budeme chtít jednat, se musíme zaměřit na to, jak vypadá, jaké společné komunikační téma můžeme nalézt. Protože komunikace člena antikonfliktního týmu není direktivní a hlavně nesmí být urážlivé. Rozhodně nebudeme osoby, se kterými jednáme oslovovat stylem : "hej ty...", apod. Domnívám, se, že už takovéto nevhodné oslovení by naši komunikační protistranu urazilo natolik, že by ztratila chuť na jakoukoliv komunikaci, byť by byla prospěšná pro obě strany.

12 Rozdíl mezi jednáním AKT a krizovým vyjednáváním

12.1 Komunikace ve smyslu AKT

Cílem je zabránit eskalaci násilí skupin pomocí transparentní komunikace. Skupinami, na které je tato komunikace zaměřena jsou demonstrace a shromáždění. Kladení pasivního odporu, divácké násilí a technopárty. Různé pochody pravice nebo levice na podporu svého přesvědčení. Hromadná neštěstí, přírodní katastrofy. U zde zmiňované komunikace je míra rizika relativně malá. Hrozba smrti je minimální téměř nulová. Způsob jakým se komunikace provádí, je tváří v tvář nebo megafonem, pokud je nutné oslovit více osob naráz. Před týmy AKT většinou nikdo na cílovou skupinu nepůsobí.

12.2 Krizové vyjednávání

Cílem je zabránit konkrétní osobě v krizovém jednání, kdy zde je vysoká míra rizika smrti. Krizový vyjednaváč se snaží uklidnit emočně napjatou situaci bez použití násilí. Tuto komunikaci mohou provádět a v podstatné míře provádí základní složky IZS, protože jsou jako první na místě události. Cílovou skupinou krizového vyjednávání jsou únosci, lidé pokoušející se o sebevraždu, rizikové zákroky policie, extrémní formy domácího násilí a další krizové události. Při takovéto komunikaci je reálná hrozba smrti. Tato komunikace může být a také většinou je vedena technickými prostředky. Je to nutné s ohledem na vzdálenost, na jakou můžeme s cílovou osobou komunikovat, a také je brán zřetel na vlastní bezpečí krizového vyjednaváče.

13 Řízené rozhovory

13.1 Pohled médií na činnost AKT

13.1.1 Shrnutí strukturovaných rozhovorů ze strany médií

K otázce č. 1 byla odpověď kladná, a tím se potvrzuje to, že i přes relativně nový prvek u Policie ČR je brán zřetel na jeho činnost, a také že je pod drobnohledem médií jako celek. V obecné rovině z pohledu novinářů, jsou členi AKT ty osoby, které obrušují tzv. hrany a nevyvolávají emoce a provokace. Jejich činnost probíhá v civilním oděvu a jsou vybaveni pouze rozlišovací vestou s nápisem Antikonflikt team. Z úst novinářů zaznělo i slovo monitoring a také úmysl rozmlouvat protiprávní jednání v přímém kontaktu s potencionálním útočníkům.

K otázce 2 byla odpověď vesměs ve stejném duchu a to byla chvála na práci týmů, kdy jejich práce se odráží na úspoře sil a prostředků pořádkových sil, a také se předchází škodám na majetku a zdraví.

K otázce č. 3 byl odpovědí přínos činnosti AKT týmů je v tom, že se neřeší následek, ale příčina. Dalo se říci, že se jedná o velice úzce profilovanou preventivní činnost směřovanou do určitého času vůči konkrétním osobám.

K otázce č. 4 zaznělo, že PČR jako celek se dlouhodobě vyvíjí a jde cestou cílené prevence v elementární úrovni. Tuto prevenci vůči konkrétním osobám upřednostňuje před represí.

K otázce č. 5 členové AKT na lidi a novináře působí naprosto klidně a vyrovnaně. Je na nich vidět profesionalita činnosti, kterou vykonávají.

Oslovení novináři, kteří nechtěli být jmenováni, na tyto otázky odpovídali z pohledu člověka, který se bezpečnostních opatření účastní, a tedy se domnívám, že jejich odpovědi jsou relevantní. Jednalo se o redaktory ze Svitavského deníku, TV NOVA, TV PRIMA, Barrandov a také ČT 1.

13.2 Pohled velitelů bezpečnostních opatření

13.1.2 Shrnutí odpovědí velitelů bezpečnostního opatření

Otázka č. 1) Velitelé jsou přesvědčeni, že to byla konkrétně akce Czech Tek. Jsou přesvědčeni, že vedení policie v tu dobu reagovalo na zvýšený výskyt akcí v rámci shromažďovacího zákona a metodika k těmto akcím byla ovlivněna i ze zahraničních zkušeností, kde týmy AKT fungují již delší dobu.

Otázka č. 2) Z pohledu velitelů bezpečnostních opatření se jedná o velmi užitečnou aktivitu, která v mnoha případech dokáže eliminovat reálná rizika konfliktů mezi PČR a zájmovými osobami. Případná rizika spojená s činností jsou nicotná oproti pozitivům, které tato aktivita přináší. Tím je odpovězeno i na otázku č. 3

Otázka č. 3) Jednoznačně ano

Otázka č. 4) Velitelé se domnívají že „volnější legislativa“ je v každém případě přínosem. Čím širší jsou „právní mantinely“, tím může velitel opatření využít více efektivních nástrojů při zvládnutí vyhrocených situací, které tyto akce přinášejí či mohou přinášet

Otázka č. 5) Domnívají se, že legislativa je v současné době dostatečná. Ovšem se čeká na to, co v praxi ukáže novela zákona o právu shromažďovacím. Také ve velké míře bylo uváděno, že pokud je jako velitele opatření legislativa tzv "nesvazuje", je rozhodování jednodušší.

14 SWOT Analýza

Problémem činnosti AKT je fakt, že je tak trochu neviditelná. Žádná velká gesta se při činnosti neuplatňují. Při pohledu z venčí AKT budí dojem, že si jeho členové pouze povídají, že to je vlastně takové odreagování od běžných pracovních povinností v rámci zařazení u PČR. Opak je však pravdou. Jak bylo uvedeno výše, vždy záleží na druhu komunikačního partnera a na tom, zda je ochoten vůbec nějakou komunikaci vést. Je velmi těžké hodnotit práci AKT týmu, protože na toto neexistují žádné měřitelné tabulky. Celková úspěšnost opatření se dá definovat pouze v tom, že velitel opatření nemusel přistoupit k zákrokům zasahujících do integrity svobodného občana, pod jednotným velením a celkově nedošlo ke škodám na zdraví či na majetku.

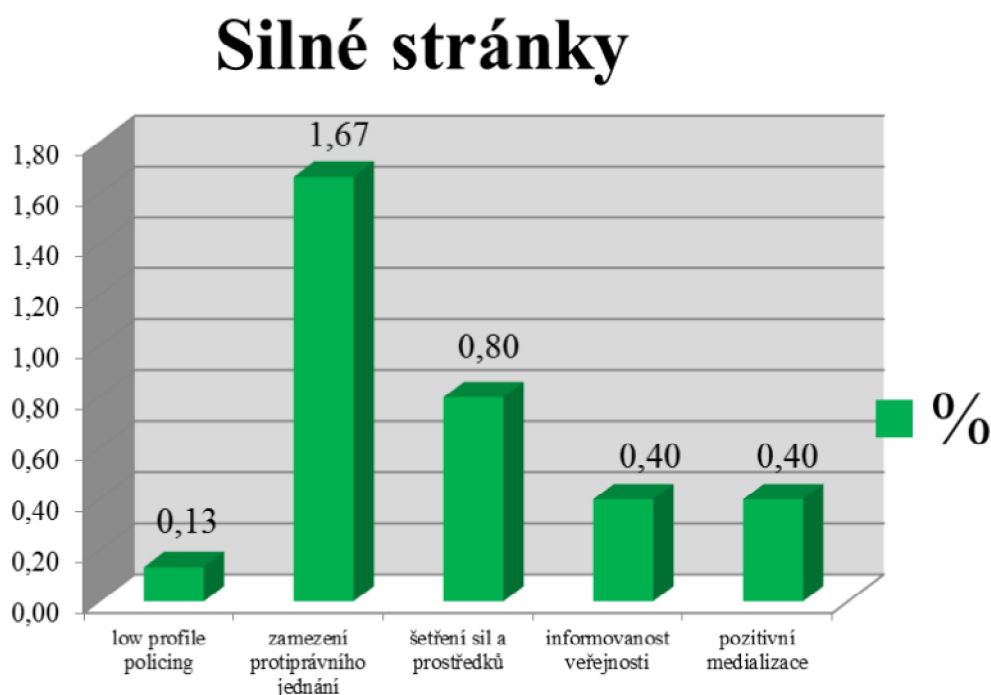
Jak chcete hodnotit úspěšnost či prospěšnost členů AKT týmu v rámci celého opatření? Jde to vůbec? Bude hodnotícím kritériem to, s kolika lidmi si budou v rámci doprovodu fanoušků či demonstrantů povídat? Nebo snad podle toho kolik tipů dají dalším jednotkám zúčastněných v opatření na osoby, které by se mohly považovat za tzv. startéry diváckého násilí? Na tuto otázku téměř není možné nalézt odpověď a hodnocení přínosu AKT týmu bude vždy v subjektivní rovině. Hodnoty jako je komunikace či ochota naslouchat se nedají uchopit do tabulek a zpracovat do grafů, tak aby ukázaly prospěšnost AKT týmu při bezpečnostních opatřeních. Prevence je činnost, která se projevuje až z dlouhodobého hlediska. Samozřejmě jsou viditelné kladné výsledky hned při průběhu bezpečnostního opatření, kdy pořádkové síly nemusí zasahovat silou. Z mého pohledu prevence je činnost AKT ze strany shromážděných lidí více akceptována a troufl bych si říci, že v poslední době žádána. Lidé AKT vnímají AKT jako nárazníkovou zónu a také jako informační servis. Dle mého názoru je lepší problémům předcházet, než je následně komplikovaně řešit.

Jako každá činnost v lidském životě má i tato své slabé i silné stránky. Z mého pohledu jako člena AKT PČR Krajského ředitelství Pardubického kraje je několik skutečností, které vnímám jako silné a slabé stránky. Také budou hodnoceny příležitosti a hrozby. U hodnocení jsem se přiklonil právě ke SWOT analýze, kterou bych chtěl poukázat na funkčnost nastaveného systému prevence u Policie ČR.

14.1 Silné stránky AKT

1. **Low profile policing** – jedná se o doprovod fanoušků či demonstrantů za použití co nejmenšího aktivního nasazení prostředků pořádkových sil (těžkooděnců).
2. **Zamezení protiprávního jednání** – myšleno formou komunikace a upozorňování na to, co by mohlo být protiprávním jednáním a jaké budou důsledky takového jednání pokud nebude dbáno na přátelské doporučení ze strany AKT týmu.
3. **Šetření sil a prostředků** – Tím, že bude použita komunikace v rámci AKT týmu a ne síla na překonání odporu demonstrujících osob. Či bude eliminováno divácké násilí buď formou rozhovoru s nespokojenou osobou či bude provedeno natipování osoby, která násilí v davu vyvolává a z davu bude vytažena ta jedna konkrétní osoba a celý dav bude dále pokračovat v poklidné demonstraci nebo v cestě na sportovní utkání.
4. **Informovanost veřejnosti** – veřejnost má obecně obavu z neznámého a proto je důležité ji informovat. Základní informace probíhají cestou veřejné správy, ale tyto je třeba osobně upřesnit až v místě konání události. Další variantou, kterou můžeme využít je roznoš informačních letáků

Obr. č. 5²⁹

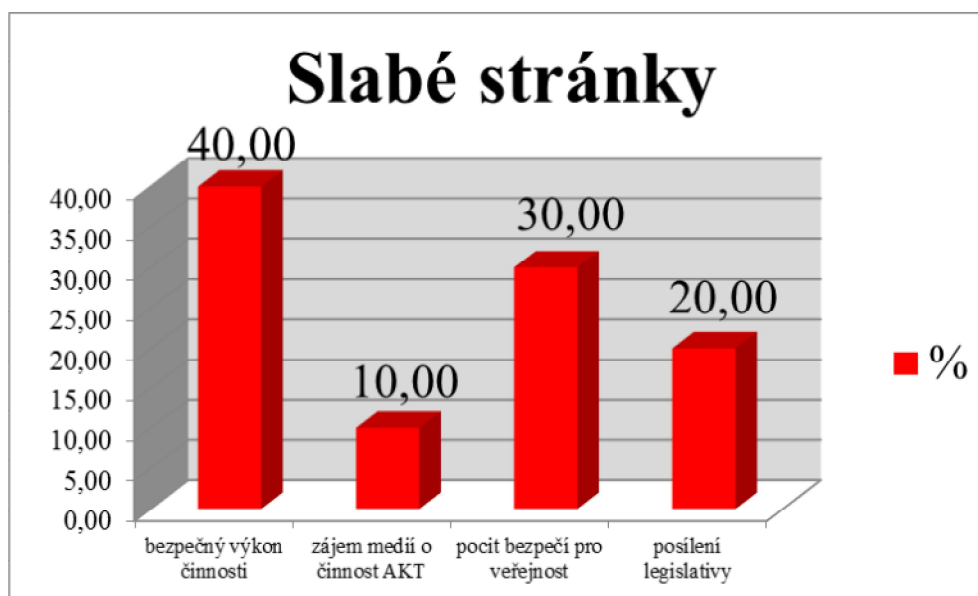

²⁹ Zpracoval autor

14.2. Slabé stránky AKT

1. **personální stavy** – ne ve všech krajích se dařilo a daří průběžně doplňovat stavy AKT týmů tak, aby fyzické počty korespondovaly s počty tabulkovými
2. **součást běžné policejní činnosti pro členy** – člen AKT týmů je pouze specializace v rámci běžného výkonu služby na tom útvaru, na kterém je ten který člen zařazen. Tím vznikají obtíže s plánováním osob na různá bezpečnostní opatření
3. **podceňování přítomnosti AKT** – někteří velitelé bezpečnostního opatření ještě stále mohou vnímat AKT jako rušivý element, který je více přítěží než přínosem pro celé bezpečnostní opatření. Naštěstí se toto již téměř neděje v souvislosti s obměnou řídicích funkcí
4. **nedostatečná materiální vybavenost** – kvalitní obuv, termo-prádlo, příposlechy k vysílačkám. V současné době se tato situace mění k lepšímu a vybavenost materiálními součástkami se dostává na přijatelnou úroveň.
5. **nedokonalá právní podpora** – je těžké posuzovat kdy se ještě zachovat jako policista dle zákona č. 278/2008 Sb. a kdy se chovat jako člen AKT dle metodického pokynu ZP PP 10/2009 část 4 čl. 30
6. **inovativní činnost** – stále je ze strany občanů na AKT pohlíženo jako na něco relativně nového, i když od roku 2009 je tato součást zavedena v ZP PP č. 10/2009. A od roku 2006 probíhal proces implementace do české legislativy.

obr. č. 6³⁰

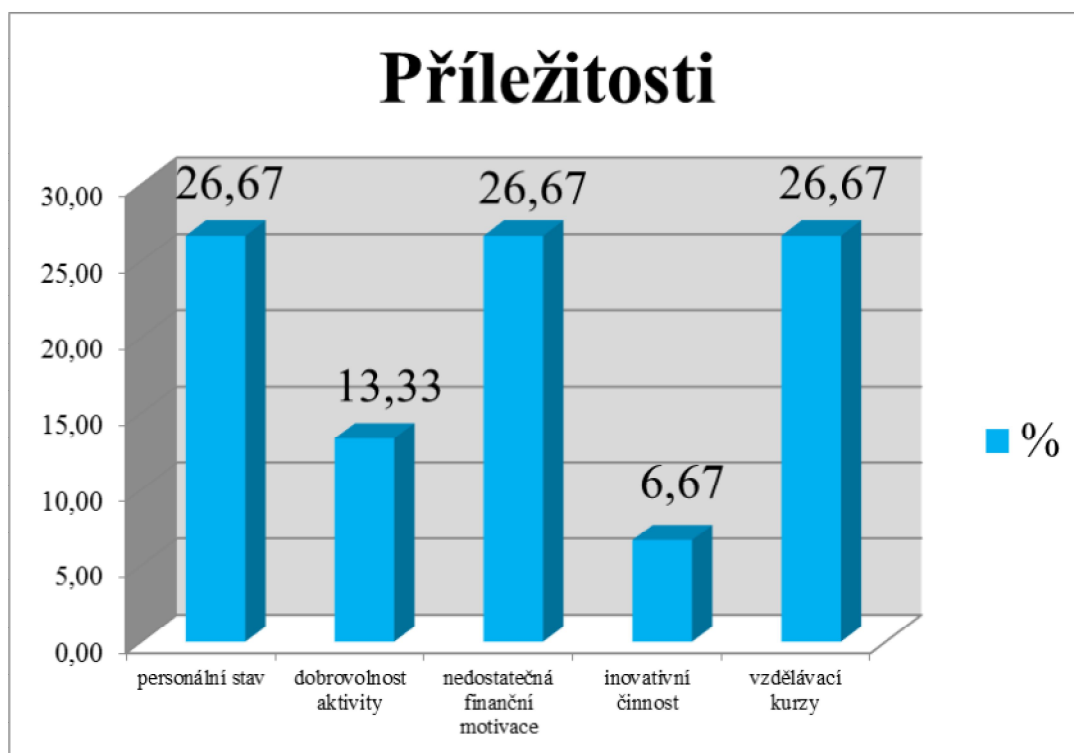

14.3 Příležitosti

1. **bezpečný výkon** – umožnit členům týmu duševní hygienu. Jsou to různé workshopy, kde se dá osvěžit např. první pomoc. I ta je při činnosti AKT někdy potřebná.
2. **zájem medií o činnost** – kvalitní informace, které se dostanou do médií jsou obrázkem činnosti policie, která ne vždy musí být nutně represivní
3. **pocit bezpečí pro širší veřejnost** – pokud veřejnost ví, že se o ni policie zajímá a to formou informovanosti a prevence. Že má zájem o bezpečnost nezúčastněných osob, vzbuzuje to v lidech pocit bezpečí.
4. **vzdělávání mezilidské vztahy, komunikace, psychologie** – vzdělávání v tomto oboru je dle mého názoru přínosné na obě strany. Mezilidské vztahy hrají zásadní roli v komunikaci. Psychologie či analýzy na psychologii založené nám pomáhají poznat naši komunikační protistranu a opět jsou pro nás výhodou.
5. **posílení legislativy** – větší opora v právu shromažďovacím

³⁰ Zpracoval autor

Obr. č. 7³¹

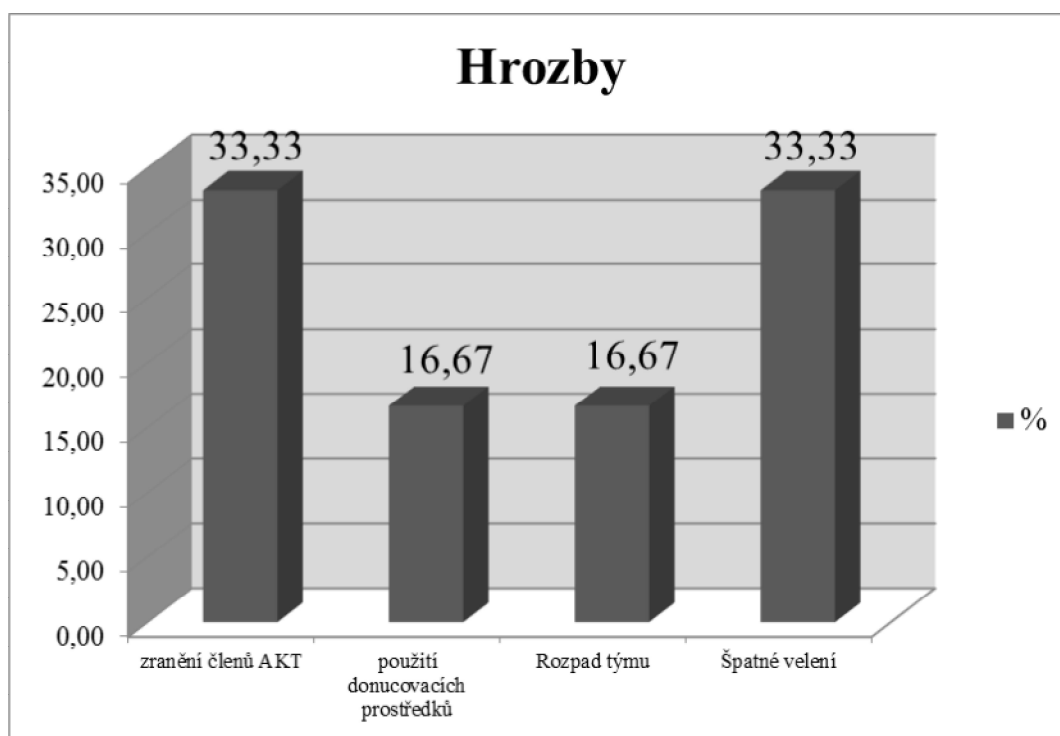
14.4 Hrozby

- 1. zranění členů AKT v akci** – členové AKT nejsou vybaveni ochrannými prostředky, kterými disponují tzv. těžkooděnci ze strany PČR. Je to z toho důvodu, aby se při navazování kontaktu s protistranou snížilo negativní vnímání ze strany občanů. Tím, že má na sobě člen AKT jen rozlišovací vestu s nápisem ANTIKONFLICT TEAM nesnižuje riziko zranění v případě rozpoutání diváckého násilí
- 2. použití donucovacích prostředků vůči osobě v davu** – je celkově nežádoucí, aby člen AKT musel vůbec použít nějaký donucovací prostředek. Samozřejmě v případě ochrany svého života a zdraví je taková situace nezbytně nutná a tedy dovolená. V rámci celé filozofie AKT by se člen AKT týmu do takové situace vůbec neměl dostat. Měl by on sám či velení vyhodnotit, kdy jeho činnost na místě samotném končí.

³¹ Zpracoval autor

3. **špatné velení na základě mylné informace** – mimořádně může dojít k situaci, že je špatně informováno velení a v době, kdy je osoba na dobré cestě k uklidnění a tím potažmo celý dav, je vydán rozkaz se z místa stáhnout. Takové rozhodnutí může mít za následek vyvolání konfliktu, popřípadě spustit divácké násilí.
4. **rozpad týmu** – tato situace je nepravděpodobná, ale možná. Dobrý koordinátor či vedoucí týmu by měl mít v průběhu své činnosti natipovány osoby, které by případně mohly tým doplnit. Je zřejmé, že obměna týmů se uskutečňuje, protože tato činnost je náročná jak časově tak na psychiku lidí.

Obr. č. 8³²

³² Zpracoval autor

14.5. Vyhodnocení SWOT Analýzy

Obr. č.9³³

STRENGTHS				WEAKNESSES			
		weight	evaluation			weight	evaluation
1	Low profile policing	0,13	2	1	bezpečný výkon činnosti	-2	-5
2	zamezení protiprávního jednání	1,67	5	2	zájem médií o činnost AKT	-0,2	-2
3	šetření sil a prostředků	0,80	3	3	pocit bezpečí pro veřejnost	-0,9	-3
4	informovanost veřejnosti	0,40	2	4	posílení legislativy	-0,2	-1
5	pozitivní medializace	0,40	3	5			
TOTAL		3,40		TOTAL		-3,3	
OPPORTUNITIES				THREATS			
		weight	evaluation			weight	evaluation
1	personální stav	0,8	3				
2	dobrovolnost aktivity	0,4	3	1	zranění členů AKT	-1,5	-5
3	nedostatečná fin. motivace	1,33	5	2	použití donucovacích prostředků	-0,8	-4
4	inovativní činnost	0,13	2	3	rozpad týmu	-0,2	-1
5	vzdělávací kurzy	0,53	2	4	špatné velení	-0,3	-1
TOTAL		3,2		TOTAL		-2,8	

Na Obr. č. 9 je viditelné, že se kladné a záporné hodnoty od sebe příliš neliší. Pokud sečteme výsledek silných stránky s příležitostmi a přičteme součet záporných hodnot vyjde nám kladné číslo 0,5. To značí, že systém jako takový v současné době funguje, ale jeho stabilita je relativně křehká. Pokud by výsledné číslo bylo nula jsme v naprosté rovnováze hodnot a pokud by bylo číslo záporné je systém nefunkční. V našem uváděném případě je zde prostor pro jeho zlepšování. Z mého pohledu se toto zlepšování dlouhodobě děje a tedy je Policie na dobré cestě k pozitivním změnám v preventivní činnosti.

³³ Zpracoval autor

15 Případové studie a jejich rozbor

15.1 Opatření 1. Máj Brno v roce 2011

Příkladem opatření je 1. Máj v roce 2011 v městě Brno. Toto opatření vyšlo Rozkazem ředitele Jihomoravského kraje č. 34/2011 bylo vyhlášeno bezpečnostní opatření v souvislosti s konáním pochodu příznivců, sympatizantů a odpůrců občanského sdružení *Dělnická mládež* dne 1. května 2011 v Brně. Na uvedené opatření byly povolány *antikonfliktní týmy* správ Jihomoravského kraje, kraje Vysočina, správy hlavního města Prahy, Pardubického a Královéhradeckého kraje, v celkovém počtu 31 členů. Sraz všech zúčastněných se konal v areálu Policejní školy v Brně dne 1.5.2011 v 07:00hod. Velitelem bezpečnostního opatření byl plk. Ing. Mgr. Miloslav Machát. Od 08.00 hodin proběhla v zasedací místnosti instruktáž pro velitele jednotek a členy *AKT*. Tuto instruktáž vedl mjr. Mgr. Karel Molák. Dále byla koordinátorem *AKT* správy Jihomoravského kraje kpt. Bc. Michalem Brandejsem provedena instruktáž pouze pro členy *AKT*, na které byli všichni seznámeni s úkoly na jednotlivých stanovištích a následně rozděleni do skupin. Všichni členové obdrželi mapky s vyobrazením plánovaných shromáždění a tras jednotlivých pochodů, včetně systému komunikace mezi sebou a vedením opatření. První řádně oznámené shromáždění mělo probíhat v parku na ulici Koliště s plánovaným průvodem účastníků od místa shromáždění ulicemi Cejl, Vranovská, Jugoslávská, Merhautova, M. Horákové, Koliště. Trasa zvolená svolavatelem vedla částí města, která je převážně obydlena osobami z řad sociálně vyloučených lokalit, v tomto případě převážně romskou populací. Oznamovatelem tohoto shromáždění byl předseda o. s. *Dělnická mládež* Erik Lamprecht. Jako reakce na toto shromáždění a k vyjádření nesouhlasu s krajně pravicovými postoji byla svolána další shromáždění. Na křižovatce ulic Bratislavská a Hvězdova bylo ohlášeno shromáždění iniciativou *V Brně neonacisty nechceme*, zastoupenou organizací *IQ Roma Servis*. Na této akci se osobně prezentoval předseda *Strany zelených* Ondřej Liška. Také iniciativa „*Brno blokuje*“ svolala svoji protidemonstraci na 13.00 hodin. Tato měla pokojným způsobem zablokovat pochod *Dělnické mládeže*. Jako poslední z akcí byla v dané době a místě konána *Bohoslužba za překonání násilí*, na Malinského náměstí, hned vedle parku, kde bylo nahlášeno shromáždění *Dělnické mládeže*. Společně s dalšími třemi kolegy *AKT* jsme měli za úkol navázat komunikaci s pořadatelem bohoslužby a následovně i s jejími účastníky.

Vzhledem k tomu, že tato akce byla pokojná, bylo možno místo bohoslužby opustit a přemístit se do rizikovějších lokalit. Naopak akce Romů v ulici Cejl, začínala být nepokojná. Ze strany koordinátora bylo rozhodnuto o přesunutí se do této ulice a tím posílit již zde přítomné členy *AKT*, kteří se v této době pokoušeli navazovat komunikaci s Romy. Se svými kolegy jsem stál mezi kordonem policejní jednotky a početným davem Romů na křižovatce ulic Cejl a Koliště. V přilehlém parku měli setkání příznivci krajní pravice v počtu cca 400 osob (*pravicoví extrémisté* - PEX58) (Chmelík, 2001), ke kterým hovořil předseda *Dělnické strany sociální spravedlnosti* Tomáš Vandas. Romů bylo cca 800. Romové v průběhu shromáždění svou *jednosměrně zaměřenou komunikací* (Helus, 1999) výkřiky a skandováním provokovali účastníky shromáždění pravicových extremistů. Hrozila eskalace konfliktu mezi Romy a policejní jednotkou. Část Romů se přiblížila do těsné blízkosti členů *antikonfliktního týmu* a snažila se dostat na shromáždění pravicových extremistů. Úkolem členů *AKT* bylo Romům vysvětlit rizika, která by vznikla konfrontací s účastníky PEX a objasnit, proč se policie snaží odvrátit nebezpečí konfrontace a zabránit střetu Romů s členy PEX. Během bezpečnostního opatření byl vytipován jedinec z řady Romů, který se jevil jako nejaktivnější a nejagresivnější ze skupiny a který svými výroky „pusťte nás na ně, my si to s nima vyřídíme, náckové se nám tady roztahovat nebudou, podívejte se, kolik nás tady je, vy je pořád jen bráníte“ zvyšoval napětí ve skupině. Hrozilo reálné nebezpečí, že se dosud relativně pokojný dav nechá strhnout k hysterii a následnému konfliktu s policejními jednotkami, které měly za úkol nepřipustit napadení jednoho či druhého shromáždění, jakoukoli ze zúčastněných stran. Vzhledem k tomu, že v dané chvíli by nebylo z taktického hlediska vhodné použití síly, rozhodli jsme se uvedeného Roma kontaktovat. Dotyčnému jedinci byla ze strany *AKT* vysvětlena nebezpečnost jeho jednání, důvod přítomnosti *AKT* a policejní jednotky, nemožnost připuštění konfliktu a zároveň důsledky narušení uvedeného shromáždění PEX ze strany Romů, či naopak, s tím že pokud by došlo k narušení veřejného pořádku, bude ze strany Policie ČR učiněn nekompromisní zákrok vedoucí k obnovení veřejného pořádku a ochraně života a zdraví. Veškerá diskuze s dotyčným proběhla bez emocí ze strany *AKT* a byla úspěšně ukončena tím, že dotyčný Rom přestal podněcovat dav a svou vyzývavou komunikaci ukončil.

Takto úspěšnou komunikací došlo ke zklidnění situace na místě a samotný konflikt byl odvrácen. Tato situace byla však pouze jedna z mnoha dalších komunikačních situací, které *AKT* muselo během opatření řešit. Všechny zmíněné akce

a shromáždění proběhly v daný den v této lokalitě bez nutnosti zásahu pořádkových sil, tedy v duchu Low profile policing. Práce členů antikonfliktního týmu byla hodnocená velmi pozitivně a přispěla k udržení pořádku bez použití represivní složky. Samotné policejní opatření bylo jeho velitelem po vyhodnocení v 18.45 hodin ukončeno.

15.2 Opatření Svitavy 2012

Na začátku této kazuistiky je nutno podotknout, že se kolega – koordinátor *AKT* aktivně podílel na přípravě a zabezpečení uvedeného bezpečnostního opatření

Z tohoto důvodu je v následující části detailní popis celé akce. Vycházím z koordinátorových poznámek, které si vypracoval v průběhu jednání, při své vlastní přípravě a účasti na akci samotné. Také vycházím ze svých poznatků, protože jsem se tohoto opatření účastnil osobně.

Po ukončení každého opatření, které proběhne v rámci příslušného kraje, musí koordinátor *AKT* vyhotovit hlášení o proběhlé akci. K tomu využívá veškeré informace získané v rámci opatření. Dále vychází ze své osobní účasti, z informací od svých kolegů z *AKT* a zároveň čerpá ze svých poznámek z jednání před akcí.

Dne 20. července 2001 před půlnocí, před diskotékou „*V zatáčce*“, přezdívané „*Kongo*“, v hotelu Národní dům, došlo k pobodání nožem třicetiletého Roma Oty Absolona jedním ze zde přítomných skinheadů. Rom na následky svého zranění druhý den ve Svitavské nemocnici zemřel. Kolotoč vyšetřování vyústil v zatčení dvaadvacetiletého Vlastimila Pechance a k jeho následnému obvinění a odsouzení k trestu odnětí svobody na dobu 17 let. Od roku 2006 probíhá každoročně ve Svitavách pochod pravicových extrémistů za „nespravedlivě“ odsouzeného Vlastimila Pechance.

V roce 2012, dne 21. července, proběhl 7. ročník veřejného protestu proti odsouzení údajně nevinného svitavského patriota a nacionalisty Vlastimila PECHANCE a za obnovu procesu a propuštění všech politických vězňů a rehabilitaci politických procesů po roce 1989 Svolavatelkou akce byla Iveta Machová, která tak učinila na Městském úřadě ve Svitavách v souladu se zákonem č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím. Písemné oznámení o shromáždění paní Machová podala v dostatečném časovém předstihu a se všemi požadovanými formálními náležitostmi. Zahájení/ukončení pochodu bylo dle oznámení plánováno na 21. 7. 2012 od 13:00 do

18:00 hodin. Pochod měl vycházet z nádraží ČD. Městský úřad neshledal důvod k nepovolení oznámené akce.

Dne 3. 7. 2012 v budově Městského úřadu ve Svitavách proběhlo setkání zástupců městského úřadu a Policie ČR (včetně účasti *AKT*), za účasti zástupce svolavatelky Ivety Machové, a to pana Kamila Pechance, bratra odsouzeného Vlastimila Pechance. Pan Pechanec při tomto jednání deklaroval, že ze strany pořadatelky by ještě mohlo dojít ke změně trasy, k jejímu zkrácení, resp. by bylo možné použít trasu totožnou s trasou, která byla realizována v roce 2011, a to v závislosti na přání účastníků pochodu. Následně dne 11. 7. 2012 v budově Městského úřadu ve Svitavách proběhlo další setkání zástupců městského úřadu a Policie ČR bez účasti svolavatelky Ivety Machové. Dle textu oznámení akce tato měla proběhnout v čase od 13:00 do 18.00 hodin a to tak, aby nebyl narušen silniční provoz ve městě a veřejný pořádek. Svolavatelka předpokládala maximální účast kolem 200 příznivců.

Rizika, která ohrožovala bezpečnost opatření:

Samotný oznámený a ohlášený pochod příznivců (PEX)³⁴ a dále případné protestní akce odpůrců (LEX³⁵, Romové), jejich vzájemný střet ve snaze oznámenému a ohlášenému pochodu příznivců zabránit a narušit jej. V dané době byly poznatky, že pochod navštíví také předseda strany DSSS³⁶ Tomáš Vandas a bude mít projev na téma: „*Situace v české justici, stíhání a věznění opozičních stranických představitelů a národních aktivistů*“. V úvahu také připadalo projevení občanského nesouhlasu občanů Svitav s pochodem. Zde se dal očekávat spíše pasivní odpor. Úkolem policejních sil bylo zajistit veřejný pořádek, ochranu života, zdraví a majetku, zamezení případným rasovým projevům.

Akce proběhla ve vzájemné součinnosti Policie ČR, Městské policie Svitavy, zástupců Městského úřadu (starosta Mgr. David Šimek, místostarosta JUDr. Miloš Vízdal, vedoucí odboru vnitřních věcí pí Brzoňová), svolavatelky akce Iveta Machová, Kamila Pechance – zástupce svolavatelky a Státního zastupitelství ve Svitavách.

³⁴ PEX – pravicový extrémisté

³⁵ LEX – levicový extrémisté

³⁶ DSSS – Dělnická strana sociální spravedlnosti

Shromaždiště pochodu bylo u nádraží ČD na ulici 5. května. Následná trasa byla svolavatelem akce stanovena po ulicích 5. května, Tovární, M. Pujmanové, Bratří Čapků Lanškrounská, Kyjevská, Marušky Kudeříkové, Milady Horákové, Soudní, Bojanova, T. G. Masaryka, v celém prostoru náměstí Míru, s následnými projevy u Morového sloupu. Trasa zpět vedla po ulicích Klicperova, Purkyňova, Hraniční, Svitavská, Mýtní, Pod viaduktem, Antonína Slavíčka, Pivovarská, do ulice 5. května k vlakovému nádraží.

Činnost, která předcházela samotné akci.

V týdnu před konáním samotného pochodu byla uskutečněna akce *AKT* ve spolupráci s Územním odborem Policie ČR Svitavy. Samotná činnost *AKT* spočívala v distribuci letáčků a v osobním kontaktu s občany dotčených lokalit s upozorněním na uvedenou akci a vzniku možného bezpečnostního rizika. V rámci zmíněné komunikace bylo lidem vysvětlováno bezpečnostní opatření, které proběhne, zajištění bezpečnosti ze strany policie, jakož i byli upozorňováni, aby se sami vyvarovali jakéhokoli protiprávního jednání vůči řádně ohlášenému pochodu. Zde je nutno připomenout, že část trasy pochodu vedla ulicemi, kde žije romské obyvatelstvo.

21. červenec 2012

Sraz policejních sil a ostatních zúčastněných složek v 10:00 hodin v budově Územního odboru Policie ČR ve Svitavách (dále jen ÚO SY). Instruktaž k akci v 11:00 hodin v ÚO SY s velitelem opatření. Na instruktaži byly rozděleny úkoly jednotlivým složkám. Hlavním úkolem *AKT* bylo před samotným zahájením pochodu kontaktovat svolavatele a pořadatele, tyto poučit o právních dopadech případného protiprávního jednání (zahalování obličejů, propagace hnutí potlačujících práva a svobody občanů), řádném dodržování předem stanovené trasy pochodu, v případě nedodržení o možnosti ukončení shromáždění. Dalším úkolem *AKT* bylo po celou dobu pochodu tento doprovázet, v případě potřeby vést komunikaci s jeho účastníky, či dalšími nezúčastněnými osobami, které by jakýmkoli způsobem mohli nebo chtěli uvedený pochod narušit. Po provedené instruktaži se v 11:45 hodin všichni členové *AKT* (počet 7) přesunuli na vlakové nádraží ve Svitavách. Zde se od 12:00 hodin začali scházet účastníci pochodu. Někteří se na místo dostavili osobními vozidly, část přijela vlakem, zbylá místní část pěšky. Sraz účastníků pochodu v prostoru před vlakovým nádražím byl naplánován na 13:00 hodin.

Začátek původně ohlášeného pochodu se protáhl na 13:30 hodin, po té co se sešlo všech cca 150 účastníků. Koordinátor *AKT p. Marx* společně s velitelem opatření a zástupkyní Městského úřadu ve Svitavách p. Brzoňovou kontaktoval svolavatele pochodu paní Machovou a jejího zástupce pana Kamila Pechance společně s ostatními organizátory akce. Vzájemně byla potvrzena trasa pochodu, pořadatelům byla vysvětlena oprávnění a povinnosti svolavatele shromáždění s důrazem na dodržování zákonnosti a dále důvod přítomnosti Policie ČR na místě, v souvislosti s dodržováním zákona a ochrany veřejného pořádku. Svolavateli byl ze strany AKT nabídnut doprovod pochodu ve formě Low profile policing, čehož svolavatel využil. Tomuto byl na místě přítomen i štáb TV PRIMA. Následně se členové AKT po předchozí domluvě rozdělili a doprovázeli organizovaný průvod po stanovené trase. Dva členové AKT šli v čele před průvodem, tři členové šli na boku, který směřoval k obydleným budovám. Poslední dva členové šli na konci průvodu. Po celou dobu průvodu probíhala mezi členy AKT komunikace přenosnými radiostanicemi z důvodu bezpečnosti a celistvosti průvodu. V případě potřeby bylo čelo průvodu zastaveno a celý útvar demonstrujících nabyl celistvé podoby. Průvod se dále doprovázel pořádkovými jednotkami, a to skrytě ve vozidlech. Tyto síly však byly připraveny kdykoli plně zasáhnout. V jednom okamžiku, mimo průvod, uvnitř města, bylo zaznamenáno seskupení 10 osob – anarchistů, příznivců krajní levice. Z důvodu možného narušení pochodu a vyvolání konfliktu a případného násilného střetu, byla tato skupinka oslovena pořádkovými silami, které se pohybovaly po městě. Byla vyzvána k prokázání totožnosti v souladu s ustanovením § 63 odst. 2 písm. 1, zákona č. 283/2008 Sb., o Policii České republiky. Tímto byla eliminována možná hrozba narušení pochodu a veřejného pořádku, plynoucí z jejich anonymity. O tomto riziku se členové AKT dozvěděli prostřednictvím komunikace v radiostanicích. Ve 14:00 hodin dorazil průvod na náměstí Míru. Zde měly následovat projevy. Po přednesení prvního projevu, byly z důvodu nepřízně počasí další projevy ze strany pořadatele zrušeny. Zároveň chtěla část účastníků trasu pochodu zkrátit a vrátit se zpět na nádraží ČD. Ze strany AKT po předchozí dohodě s pořádkovými jednotkami a velením štábu, bylo pořadatelům nabídnuto zkrácení trasy, a to návrat zpět po stejné trase. Nakonec bylo hlavní pořadatelkou paní Machovou rozhodnuto, že průvod bude dokončen po předem stanovené a naplánované trase, což se také stalo.

V průběhu pochodu nedošlo k narušení veřejného pořádku a ani ke konfliktům, které by členové AKT museli řešit. Zároveň ale probíhala komunikace mezi účastníky pochodu a členy AKT. Zpět na nádraží průvod dorazil kolem 15:00 hodin. Po oficiálním ukončení průvodu pořadatelkou akce se účastníci pokojně rozešli. Ze strany AKT a pořádkových sil však byl do 16:00 hodin prováděn monitoring vlakového nádraží a jeho okolí z důvodu zajištění veřejného pořádku. Po tuto dobu členové AKT, kteří byli přítomni na nádraží, komunikovali s některými účastníky shromáždění zejména o účelu policejních opatření, případu Vlastimila Pechance a činnosti AKT. V 16:30 hodin byli členové AKT z nádraží odvoláni velitelem opatření zpět na ÚO SY. V 17:00 hodin bylo bezpečnostní opatření ukončeno.

Velitelem vyhodnoceno jako úspěšné, bez narušení veřejného pořádku a nasazení pořádkových sil. Činnost *AKT* byla vyzdvižena jako vysoce přínosná, zejména počáteční komunikace a se svolavatelem a účastníky pochodu. Tím, že byl AKT tým přítomen na místě se snížilo počáteční riziko narušení veřejného pořádku a tím také riziko možných vzniklých škod na majetku či na zdraví zúčastněných i nezúčastněných osob, případně policistů.

Závěr

Komunikace, která probíhá mezi členem AKT a druhou stranou je snahou o pochopení obou stran. Dalším aspektem, který tato interakce přináší je získávání informací a toto oboustranně. Na straně jedné se zjišťují pohnutky a motivy chování té konkrétní osoby či skupiny osob, a na straně druhé jsou předávány informace od Policie ČR směrem ke konkrétní osobě či skupině osob. Dalo by se říci, že AKT slouží jako takzvaná měkká nárazníková zóna mezi zásadně represivní složkou Policie ČR, kterou představují pořádkové jednotky a osobami, které se přímo účastní demonstrace, sportovního utkání. Nebo jen vysvětluje nezúčastněným osobám celou situaci na místě. Pro mnoho nezúčastněných osob je tento informační servis velmi důležitý a také se předáním informace eliminuje rizikové chování všech osob na místě. A deeskalace rizika či uklidnění situace na místě, kde již riziko hrozí, je součástí a základem práce člena týmu AKT. Hlavním mottem AKT je slovní spojení Slovem místo zbraně a toto motto se snaží naplnit v co největší míře. Vlídny přístup policie vůči shromáždění je efektivní v tom, že zbytečně nepodněcuje možnost diváckého násilí.

Dalším aspektem, kterým jsem se v práci zabýval, bylo posouzení využití AKT v rámci bezpečnostních opatření. Z rozhovorů s veliteli opatření vyplynulo, že v činnosti této skupiny lidí vidí přínos v tom, že deeskalují divácké násilí, případně natipují osobu, která by mohla takovým starterem diváckého násilí být. Velitelé si též uváděli, že AKT je pro ně zdroj cenných informací přímo z dění shromáždění, kdy tyto informace vyhodnocují a v souběhu s dalšími informačními kanály činí v průběhu opatření rozhodnutí. Také mne zajímal názor novinářů na činnost AKT a zda vůbec vědí co je jejich úkolem v rámci bezpečnostního opatření. K mému milému překvapení reagovali novináři více pozitivně než negativně a přikláněli se k názoru, že členové AKT jsou profesionály na svém místě a plní úlohu očí a uší pořádkových jednotek a jejich komunikační schopnosti pak šetří síly a prostředky. V konečném důsledku pak nedochází k eskalaci násilí a průběh takového opatření je bez nutnosti výrazného zásahu Policie ČR

Na začátku práce jsem uváděl, že činnost AKT je těžko změřitelná do tabulkových veličin, provedl jsem SWOT analýzu rizik a z této mi vyšlo, že silné stránky převládají nad riziky, která jsou s touto činností spojená. Úplným závěrem této práce můžeme říci, že činnost AKT je prospěšná, jak pro účastníky různých shromáždění, tak i pro Policii ČR. Zde je názorný jsem předestřel, že dobře cílená

komunikace je velmi účinnou zbraní pro zvládnutí krizových situací, které se v bezpečnostních opatření vyskytují v hojné míře. Z mého pohledu je vždy lepší konfliktu předcházet než řešit jeho následky a možné vzniklé škody. Práce členů AKT není jednoduchá, i když tak na první pohled vypadá. Vezměme v úvahu, že se jedná o činnost, která je ve své podstatě dobrovolná, a tedy je záležitostí všech zúčastněných osob. Nesmíme zapomínat jako u všech činností i na duševní očistu, protože náročnost povolání policisty, potažmo člena AKT je poměrně vysoká.

Věřím, že jsem svou bakalářskou prací přiblížil činnost AKT a význam účelově vedené komunikace. Také jeho prospěšnost při bezpečnostních opatřeních. Jeho výhody i jeho rizika cestou případových studií, kde převážila prevence před represí. A to je smyslem AKT, které se drží hesla **VERBUM NON ARMA**.

obr. č. 10

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004, 446 s. ISBN 8086473-86-4.
2. COUFAL, Pavel - *Činnost antikonfliktních týmů Policie České republiky z hlediska komunikace*. Hradec Králové 2012. Bakalářská práce, Univerzita Hradec Králové Pedagogická fakulta Katedra sociální patologie a sociologie, PhDr. Jan Hubert.
3. HELUS, Zdeněk. *Psychologie: pro střední školy*. Vyd. 2. Praha: Fortuna, 1999, 119 s. Učebnice (Fortuna). ISBN 80-716-8406-6.
4. CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha: Linde Praha, 2001, 172 p. ISBN 80-720-1265-7.
5. JAKOUBKOVÁ BUDILOVÁ, Lenka a Tomáš HIRT. *Policista v multikulturním prostředí: informační manuál pro Policii ČR*. Praha: Člověk v tísni - společnost při ČT, 2005, 100 s. ISBN 80-903510-1-8.
6. KRAUS, Blahoslav a Jolana HRONCOVÁ. *Sociální patologie*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. ISBN 978-80-7435-080-1.
7. MAREŠ, Miroslav. *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. 1. vyd. Praha - Ministerstvo obrany České republiky, Odbor komunikace a propagace (OKP), 2011. 123 s. ISBN 978-80-7278-568-1.
8. MARX, Robert. *Vzdělávání policistů Antikonfliktního týmu jako příprava k řešení konfliktů a jejich předcházení*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Yvona Kostecká Ph.D.
9. MIKŠÍK, Oldřich. *Hromadné psychické jevy: (psychologie hromadného chování)*. Vyd. 1. V Praze: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2005, 269 s. ISBN 80-246-0930-4.
10. Motejl, Otakar. 2006. Postup Policie ČR proti účastníkům Czech Teku 2005 – spis 2875/2005/VOP/DU.(cit. 2017-3-27). Dostupné též z WWW :http://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/STANOVISKA/Policie/CzechTeku.pdf.

11. POKORNÝ, Jiří. *Manuál tvořivé komunikace*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2004, 300 s. ISBN 80-720-4330-7.
12. *Sociální patologie*. Univerzita Hradec Králové, 2014. Studijní opora pro předmět Sociální patologie ve studijním oboru Sociální patologie a prevence. Univerzita Hradec Králové. Vedoucí práce Prof. PhDr. Blahoslav Kraus, CSc.
13. VYBÍRAL, Zbyněk. *Psychologie komunikace*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009, 319 s. ISBN 978-807-3673-871.

Elektronické zdroje

1. Policie ČR [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z:
<http://www.policie.cz/clanek/rspp-pp-cr-antikonfliktni-tymy-verbum-non-arma.aspx>
2. Dělnická strana sociální spravedlnosti [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z:
<http://www.dsss.cz/ruzne-odkazy/dsss-v-mediich>
3. Zákon č. 273/2008 [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z:
<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>
4. Policie ČR [online]. [cit. 2017-03-27]. Dostupné z:
<http://www.policie.cz/clanek/eticky-kodex-policie-ceske-republiky.aspx>

Legislativní dokumenty

1. JEMELKA, Luboš. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení: komentář*. Vyd. 2. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-501-5. ČESKO. *Zákon české národní rady o přestupcích*. In: . 1990, 35/1990.
2. ČESKO, zák. č. 273/2008Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších novel a předpisů, částka 35/1990., In Sbíрка zákonů, Česká republika, dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>>
3. ČESKO, zák. č. 84/2008Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších novel a předpisů, částka 19/1990., In Sbíрка zákonů, Česká republika, dostupné z WWW:< <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-84>>

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující interní materiály Policie ČR:

- databáze statistik ESK Policie ČR dostupná : intranet (online) (cit.2017-03-27)
- zákrokové opatření Pechanec Svitavy – interní materiál Policie ČR
- powerpointová prezentace policejního prezidia – autor plk. Mgr. Martin Koryčansk
- kvantitativní rozhovory s médii a veliteli bezpečnostních opatření
- zákrokové opatření 1.Máj Brno z roku 2011 – Rozkaz ředitele Jihomoravského kraje č. 34/2011
- ZP PP č. 10/2009 – Závazný pokyn policejního prezidenta č. 10 z roku 2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti. působí na území každého krajského ředitelství policie antikonfliktní tým.
- Prezentace Policejního prezidia – plk. Mgr. Martin Koryčanský.

Seznam zkratek

AKT – Antikonfliktní tým Policie ČR

IZS – Integrovaný záchranný systém

ZP PP – závazný pokyn policejního prezidenta

LEX – levicový extremismus

PEX – pravicový extremismus

Seznam tabulek, obrázků a grafů

Obr. 1: Vývoj počtu členů AKT a jejich nasazení od r. 2006 do r. 2015.

Obr. 2: Různorodost nasazení AKT při bezpečnostních opatřeních v r. 2016.

Obr. 3: Zobrazení rozsahu verbální komunikace.

Obr. 4: Zobrazení rozsahu nonverbální komunikace.

Obr. 5: Procentuelní znázornění silných stránek SWOT analýzy. –

Obr. 6: Procentuelní znázornění slabých stránek SWOT analýzy.

Obr. 7: Procentuelní znázornění příležitostí SWOT analýzy.

Obr. 8 Procentuelní znázornění hrozeb SWOT analýzy.

Obr. 9 Vyhodnocení SWOT analýzy.

Obr. 10: Logo AKT, dostupné z WWW:<[http\\www.mvcz.cz](http://www.mvcz.cz)>

Obr. 11: Ilustrační foto, Činnost AKT při bezpečnostním opatření dostupné z WWW:
:<[http\\www.mvcz.cz](http://www.mvcz.cz)>

Obr. 12: Ilustrační foto, Hard profile policing, dostupné z WWW:<[http\\www.mvcz.cz](http://www.mvcz.cz)>

Obr. 13: Ilustrační foto, Low profile policing, dostupné z WWW: <[http\\www.mvcz.cz](http://www.mvcz.cz)>

Přílohy

Obr. č. 11 Činnost AKT při bezpečnostním opatření

Obr. č. 12 – Hard profile policing – ilustrační foto

Obr. č. 13 – Low profile policing – Ilustrační foto

